

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ – કેન્દ્રીય કપાસ સંશોધન કેન્દ્ર
કપાસની ખેતી પધ્ધતિ માટે અઠવાડિક સલાહ (૧૬ થી ૨૨ નવેમ્બર, ૨૦૧૫)
(પૃથ્થ અઠવાડિયું)

"આ સલાહ જે તે રાજ્યની કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ પાસેથી મળેલ માહિતી મુજબ પ્રસિધ્ધ કરેલ છે"

ખેત આબોહવા સલાહ

રાજ્ય/ જિલ્લો	નવેમ્બર મહિનામાં વરસાદ (મીમી) તારીખ મુજબ							સલાહ
	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	
ગુજરાત								
અમરેલી	○	○	○	○	○	○	○	ઘણાં જિલ્લાઓમાં કપાસની પ્રથમ વીણી પુર્ણ થયેલ છે. વીણી થયેલ કપાસમાં ગુલાબી ઈયળનું નુકશાન ઓછું જોવા મળેલ છે. સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં સીઆઈસીઆર, નાગપુર દ્વારા મોજણી કરતાં જુનાગઢ, અમરેલી અને ભાવનગરના કપાસના મોટા ભાગનાં ખેડુતો દ્વારા મોનોક્રોટોફોસ + એસીકેટ જેવી મિશ્ર દવાનો ૩ થી ૪ વખત છંટકાવ કરવામાં આવેલ હતો. મોનોક્રોટોફોસ + એસીકેટ મિશ્ર દવાના શરૂઆતની પાક અવસ્થામાં છંટકાવથી છોડમાં નવા પાનો ફૂટે છે અને પાક ફૂલ અને ભમરી અવસ્થાની જગ્યા ઉપર વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અવસ્થામાં વળે છે. આવી દવાના વારંવાર છંટકાવથી છોડો ઉપર સમયાંતરે ફૂલો આવ્યા કરતાં હોય છે. આવા ફૂલો તરફ ગુલાબી ઈયળ આકર્ષાતી હોય છે. જેથી જ્યાં મોનોક્રોટોફોસ + એસીકેટ દવાનો વારંવાર છંટકાવ કરવામાં આવેલ હોય તેવાં ખેતરમાં સતત ફૂલોની ઉપલબ્ધિના કારણે ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ વધતો જોવા મળેલ છે. આવા ખેતરોમાં બીજા ફાલ દરમ્યાન લીલાં જીંડવામાં અને ખુલ્લાં/ ફાટી ગયેલ જીંડવામાં ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ જોવા મળેલ છે. જે ખેડુતો દ્વારા સીઆઈસીઆર, નાગપુરની અઠવાડિક સલાહ મુજબ નવેમ્બરમાં (ચાલુ માસમાં) સીન્થેટિક પાયરેથ્રોઈડનો છંટકાવ કરેલ હોય તેઓનાં ખેતરમાં ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ નહિવત પ્રમાણમાં જોવા મળેલ છે. જે ખેતરોમાં મોનોક્રોટોફોસ + એસીકેટ દવાનો વારંવાર છંટકાવ કરેલ નથી તેવાં ખેતરોમાં એક સાથે/ એક સમયે જીંડવા ફાટી/ખુલી ગયેલ જોવા મળેલ છે અને તેમાં ગુલાબી ઈયળનું ઉપદ્રવ નહિવત પ્રમાણમાં છે. લીલાં જીંડવામાં ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ અટકાવવા સાયપરમેથ્રીન અથવા ફેનવલેરેટ અથવા લેમ્ડા-સાયહેલોથ્રીન દવાનો તાત્કાલિક એક છંટકાવ કરવાની ખેડુતોને સલાહ આપવામાં આવે છે. જો ગુલાબી ઈયળ માટે નિગાહ રાખવામાં આવશે નહિ તો વધુ નુકશાન થવાની શક્યતા રહેલ છે. બજારમાં મળતી મિશ્ર દવાનો ઉપયોગ ટાળવો અન્યથા સફેદ માખીનો ઉપદ્રવ વધી શકે. ખેડુતોને ડીસેમ્બર સુધીમાં કપાસની વીણી પુરી કરી, પાક કાઢી નાંખવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. બિન જરૂરી ૨૦૧૬ના વર્ષમાં પાક લંબાવવાનું ટાળવું. પાકને સમયસર ખેતરમાંથી કાઢી નાંખવાથી ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ ઘટશે અને તેમાં બીટી કપાસ સામે વિકસતી પ્રતિકારકતા ઘટી શકે. હજી પણ કેટલીક જગ્યાએ ગત વર્ષની કરસાંઠીઓના શેઠાપાળા ઉપર ઢગલાં જોવા મળેલ છે જેનો તાત્કાલીક બાળીને નાશ કરવો. ગોડાઉન અથવા ઘરે સંગ્રહિત કરેલ કપાસમાંથી ગુલાબી ઈયળનો ફેર-ઉપદ્રવ થવાની શક્યતા રહેલી હોય છે. જો આવા કપાસનાં બીજમાં ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ જોવા મળે તો તાત્કાલીક બાળીને નાશ કરવો. વીણી વખતે ચોખ્ખો કપાસ ભેગો કરી ચોખ્ખી કાપડની ભેગમાં ભરવો જરૂરી છે. વીણી કરેલ કપાસનો સંગ્રહ કંતાનની ભેગમાં કરવાનું ટાળવું અન્યથા ફેર ઉપદ્રવની શક્યતા વધી જાય છે.
ભાવનગર	○	○	○	○	○	○	○	
જામનગર	○	○	○	○	○	○	○	
રાજકોટ	○	○	○	○	○	○	○	
ભરૂચ	○	○	○	○	○	○	○	
સાંબરકાંઠા	○	○	○	○	○	○	○	
સુરેન્દ્રનગર	○	○	○	○	○	○	○	
અમદાવાદ	○	○	○	○	○	○	○	
વડોદરા	○	○	○	○	○	○	○	
પાટણ	○	○	○	○	○	○	○	
મહેસાણા	○	○	○	○	○	○	○	